

них курсів з іноземних мов для старшої школи ЗНЗ і 4-х навчальних посібників елективних курсів, підготовлених за результатами НДР, завершеної у 2016 році;

► *підготовлено* до видання рукопис методичних рекомендацій «Організація компетентісно орієнтованого навчання іноземних мов у початковій школі»;

► за результатами дослідження *опубліковано* 1 концепцію, 20 статей і 4 тез, позапланово з грифом МОН України видруковано 5 підручників і 1 навчальний посібник; взято участь у 12 масових заходах.

ОСВІТНЄ ІНШОМОВНЕ КОМУНІКАТИВНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК ЗАСІБ КОМПЕТЕНТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Редько В. Г., д-р. пед. наук

Одним із визначальних засобів трансформації змісту навчання іноземних мов у закладах загальної середньої освіти, у тому числі в початковій школі, і спрямування його на компетентісні засади може бути спеціально створене освітнє іншомовне комунікативне середовище, яке ми розглядаємо як збалансований комплекс форм і засобів навчання, які сприяють активному оволодінню учнями спілкуванням у різних видах мовленнєвої діяльності відповідно до сфер, тем і мовного матеріалу, окреслених чинною навчальною програмою. Це складне утворення, що ґрунтується на взаємодії двох суб'єктів навчального процесу — *учнів і вчителя*, діяльність яких спрямовується на виконання цілей навчання з використанням дидактично доцільних засобів. Його можна досліджувати як своєрідний освітній простір, який забезпечує цілісне засвоєння *учнями* навчального змісту, дає можливість їм проявляти та розвивати свої здібності, підвищує інтерес до вивчення предмета, умотивовує іншомовну діяльність, засобами іноземної мови дає змогу пізнавати культуру народу, що нею спілкується, а також розповісти своєму іншомовному співрозмовникові про культуру своєї країни, сприяє освіті й вихованню, активізує пізнавальні інтереси, надає можливості для самовдосконалення. Водночас освітнє іншомовне комунікативне середовище дає можливість *вчителеві* успішно реалізовувати прогнозовані завдання, проявляти свій професійний досвід, зокрема демонструвати власні творчі дидактичні напрацювання, що сприяють досягненню мети, використовувати методично доцільні методи, форми й засоби оволодіння учнями іншомовною комунікативною діяльністю, дає змогу позитивно впливати на їхні дії, стимулювати до активної мовленнєвої взаємодії, ураховуючи їхні потенційні можливості та набутий навчальний досвід.

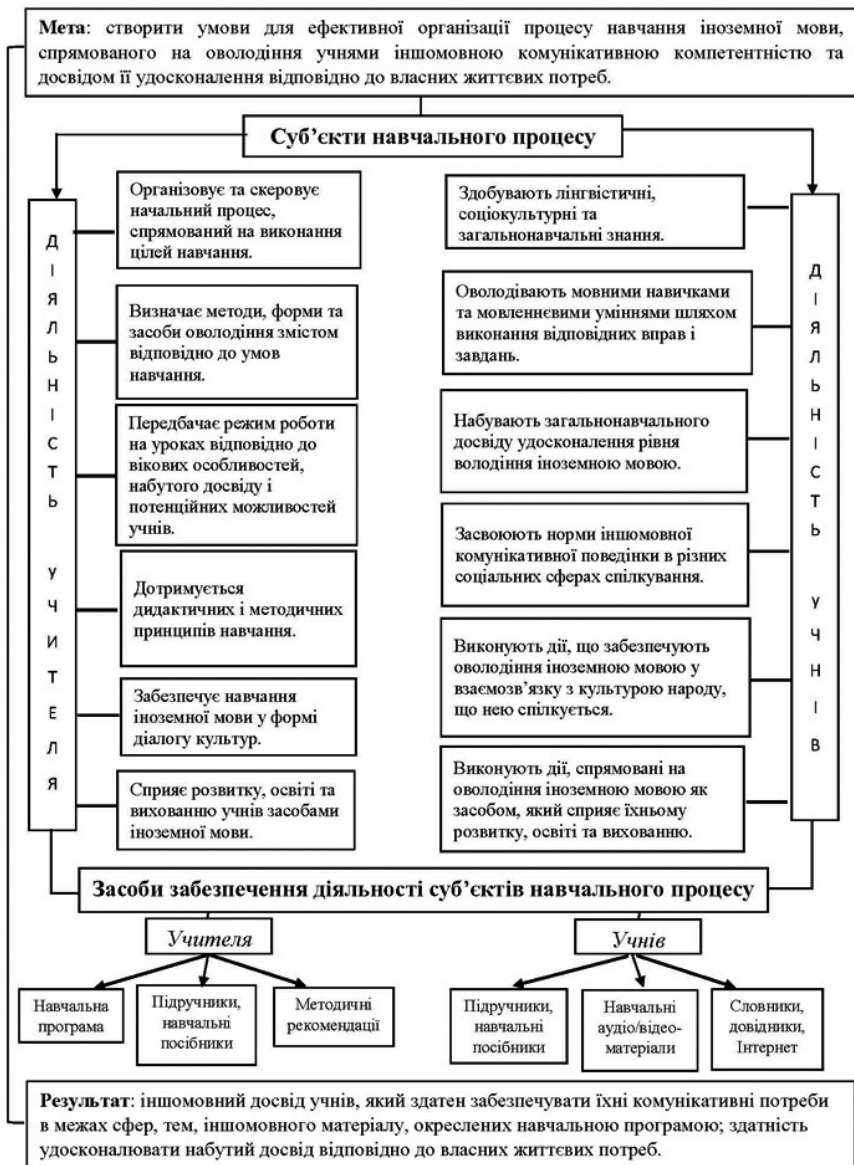

Рис. 4. Модель освітнього іншомовного комунікативного середовища

Рис. 1. Модель освітнього іншомовного комунікативного середовища

Зміст прогнозованого нами освітнього іншомовного комунікативного середовища характеризується наявністю *інваріантних* і *варіативних* компонентів, що різнобічно зумовлено особливістю цілей навчання іноземної мови як засобу міжкультурного спілкування. До *інваріантних компонентів* ми відносимо суб'єкти навчального процесу, зміст їхньої діяльності на уроках, дидактичні та методичні принципи навчання, потребу у використанні дидактично доцільно дібраних і методично раціонально організованих вправ і завдань як засобів оволодіння навчальним іншомовним матеріалом. *Варіативні компоненти* — це типи, види та кількість вправ і завдань, які долучаються до змісту уроків, що часто залежить від умов навчання, об'єкти активізації та контролю механізмів засвоєння навчального матеріалу, часові межі виконання тренувальної роботи, передбаченої для оволодіння операціями та діями з метою засвоєння нової іншомовної одиниці, механізмами спілкування й видами мовленнєвої діяльності. Варто наголосити, що паралельне та взаємопов'язане навчання говоріння, аудіювання, читання, письма не означає визначення однаково пролонгованих у часі етапів, які спрямовуються на оволодіння кожним із зазначених видів мовленнєвої діяльності. Учителеві надається право самостійно розв'язувати цю проблему залежно від ситуативних потреб і наявних умов навчання.

Визначальною характеристикою освітнього іншомовного комунікативного середовища вважаємо його здатність сприяти моделюванню комунікативно спрямованих дій учнів. При цьому результати такої діяльності будуть успішними, якщо вчитель оптимально враховує характерні етапу навчання дидактичні, методичні та психологічні чинники впливу на його здійснення. Це насамперед психологічна готовність учнів до запланованої навчальної роботи, рівень її вмотивованості, потенційні навчальні можливості, інтереси, досвід учнів, набутий під час вивчення інших предметів (міжпредметні зв'язки), загальнонавчальний рівень їхнього розвитку, ситуативно доцільні та доступні методи, форми й засоби навчання, очікувані результати.

Зазначені вище положення створення освітнього іншомовного комунікативного середовища презентуємо на рисунку 1.

ОБ'ЄКТИ, ВИДИ І ФОРМИ КОНТРОЛЮ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ НА ЗАСАДАХ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ

Полонська Т. К., канд. пед. наук

Реалізація компетентнісного підходу в навчанні учнів молодшого шкільного віку іноземної мови передбачає не лише оновлення змісту іншомовної освіти, добір ефективних методів, прийомів і засобів навчання, а й пошук раціональ-